

Distributie van buitenlandse kranten wordt gestopt in de vier noordelijke provincies

Le Monde komt alleen nog met de post

Vanaf vandaag zijn er geen buitenlandse kranten meer te koop in het noorden. Ook niet in Groningen. „Ik snap niet hoe een universiteitsstad dit kan toestaan.”

Door CHARLOTTE VAN 'T WOUT GRONINGEN. In de leeszaal van de bibliotheek in Groningen zit de Libanese Arkeh Basem (51). Hij komt hier al jaren de Arabische krant *Al-Hayat* lezen. „Ik maak me zorgen om mijn zus, die woont in Damascus. Nederlandse media besteden te weinig aandacht aan de oorlog, deze krant wel.”

Maar vanaf vandaag zijn buitenlandse kranten zoals *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, *The Financial Times*, *Le Monde* en *El País* niet meer verkrijgbaar in het noorden van Nederland. Niet meer in de bibliotheek, maar ook niet meer in winkels. Distributiebedrijf Van Gelderen, dat hier als enige de buitenlandse kranten en opiniebladen leverde, besloot in Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel te stoppen met de distributie. „Het werd te kostbaar”, legt directeur Rob Alberts aan de telefoon uit. „De oplages van de buitenlandse titels zijn niet met de helft gedaald sinds de crisis. En die oplage was natuurlijk al heel klein, in vergelijking met Nederlandse kranten.”

Landelijk verdeelt het distributiebedrijf dagelijks ongeveer 100.000 buitenlandse krantenexemplaren over 800 verkooppunten. Alberts: „In de noordelijke provincies zaten maar 60 verkooppunten, ze waren zo dun gezaaid. We hebben de verliezen nog lang gecompenseerd met de Randstad, maar dat lukt niet meer.”

Sowieso is de distributie van buitenlandse kranten kostbaar. Ze kunnen bijvoorbeeld niet met de Nederlandse kranten meegeleverd worden. „Buitenlandse titels komen pas midden in de nacht aan, en die moet je met de hand gaan verdelen en in pakketten stoppen.”

Een vaste klant koopt – voor het laatst – een *Bild* bij de kiosk op de Grote Markt in Groningen. Vanaf vandaag zijn er in het noorden van het land geen papieren buitenlandse kranten meer te koop. Foto Kees van de Veën

De opinietijdschriften, zoals *The Economist* en *Spiegel*, worden voortaan door Betapress geleverd, een zusterdistributiebedrijf. Ze komen dan wel een dag later aan.

Ondernemers staan voor een volgend feit. „Jammer, maar niets aan te doen”, vindt Tina Posthumus Patteillohy (54) eigenaresse van de kiosk op de Grote Markt. Ze heeft 31 titels in haar assortiment. De omzet die ze misloopt valt wel mee. „Ik verlaagde mijn prijzen van 10 of 12, allemaal aan vaste klanten. Die zijn er natuurlijk wel van geschrokken.”

Overkoelke exemplaren gaf ze altijd weer terug aan de distributeur, die ze vervolgens weer terug geeft aan de uitgeverij. Extra geld kosten overkoelke kranten dus niet voor de distributeur. Alberts: „Maar je moet dat wel allemaal logistiek regelen, dat kost dus wel tijd en daarom geld. Ook voor de winkeliers.”

Volgens hem heeft niet meer dan een handvol winkeliers protest aangekend. „Er stopten ook steeds meer winkels als verkooppunt.”

Hans Nieuwenhuis (63), universitair hoofddocent van de faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen, koopt bijna elke dag de *Frankfurter Allgemeine* (FAZ) bij de kiosk. „Een grofschan-

daal”, zegt hij aan de telefoon. „Ik snap totaal niet hoe een universiteitsstad dit kan toestaan. Je hebt echt het idee dat je in de bush bush bent. De universiteit zou hier iets tegen moeten doen.” Digitaal lezen is voor hem geen optie. „Dat gedoe met scrollen. Ik wil een papieren krant.”

In de bibliotheek van de universiteit zit student Bert Jan Brands (23), hij is masterstudent internationale journalistiek. „Ik lees de kranten dagelijks, maar allemaal online”, vertelt hij. „Heel handig, via mijn RSS feed stroomt het zo binnen. Ik zou niet anders willen.”

Wie toch nog de papieren krant wil

kunnen lezen, zou nog wel een privéabonnement kunnen nemen. De krant wordt dan per post bezorgd, en komt volgens een woordvoerder van PostNL minimaal één dag later aan.

In de bibliotheek staan voortaan twee computers waar alle kranten gratis online op te lezen zijn. De Libanese Basem kijkt bedenkelijk bij dat plan. „Daar ben ik niet zo handig in.” Maar ook hij snapt de beslissing. „Vroeger moest ik vaak wachten op de krant, maar nu ben ik de enige die hem nog leest. En als mijn satellietshotel is gemaakt, kom ik minder. Dan volg ik het nieuws weer op tv.”

De redactie protesteert zo tegen een ingrijpende reorganisatie. Bijna 150 redacteuren (op een totaal van 450) worden ontslagen. De achterblijvers willen hun solidariteit tonen en hun woede uiten over de hoofdredactie en de leiding van uitgever Prisa. Ook een staking wordt overwogen.

Het centrumlinkse dagblad (gemiddelde oplage: 473.000) heeft in de 36 jaar van zijn bestaan nimmer rode cijfers geschreven. Ook in het economisch zeer moeilijke eerste halfjaar van 2012 bleef het winst maken. Dat het nu toch fors moet snijden, komt omdat moederbedrijf Prisa wankelt. Dit werd opgebouwd rond vlaggenschip *El País*, maar groeide uit tot een miljardenconcern met sportkranten, radiostations en televisiezenders.

Toen het nog economisch goed ging in Spanje nam Prisa een schuldenlast van bijna 5 miljard euro op zich. Nu krijgt het bedrijf die niet meer geherfinancierd. Het kreeg in 2010 een kapitaalinjectie van de linkse Duits-Amerikaans miljardair en durfkapitalist Nicolas Berggrün. Dat mocht niet baten: inmiddels is Prisa in handen van de banken die

volgend jaar splitsen in een televisie- en vermaaksbedrijf (inclusief de Fox-zenders en filmstudio 20th Century Fox) en een krantenbedrijf.

Tribune Co en News Corp hebben al banden met elkaar. Van de drieëntwintig tv-zenders die Tribune Co bezit, worden er negen gevuld door FOX. Ook drukt de *Los Angeles Times* de zuidwestelijke edities van *The Wall Street Journal*.

Amerikaanse kranten kampen met flinke oplagedalingen en teruglopende advertentie-inkomsten. Murdoch bevestigde onlangs echter zijn geloof in papieren media: „De gedrukte pers zal nog heel lang bij ons blijven.”

Murdoch's News Corp is negatief in het nieuws door een afluister-

‘Murdoch wil Los Angeles Times kopen’

LOS ANGELES. Rupert Murdoch's mediabedrijf News Corp wil de grote Amerikaanse kranten de *Los Angeles Times* en *The Chicago Tribune* kopen. Dat meldt de *Los Angeles Times*. News Corp noemt de berichten echter 'volkomen onnauwkeurig'. Tribune Co, huidige eigenaar van de kranten, is bijna failliet.

De overnamegesprekken zouden in een vroeg stadium zijn, en er zijn ook nog andere gegadigden. Bijvoorbeeld Aaron Kushner, de voormalige prentbriefkaartenmagnaat die onlangs de *Orange County Register* en zes andere kranten kocht.

News Corp bezit in de VS onder meer de kranten *The Wall Street Journal* en *The New York Post* en de televisiezenders van FOX, onder meer in Chicago en Los Angeles. De overname zou in strijd zijn met de Amerikaanse mededingingsregels, die het gecombineerde bezit van kranten en tv-zenders in één markt verbiedt. De toezichhouders zouden in dit geval echter de overname willen toelaten, zoals de combinatie *Los Angeles Times* en KTLA-TV Channel 5 nu ook wordt getolereerd. Murdoch wil News Corp

in het nieuws door een afluister-

schandaal bij de inmiddels opgeheven Britse krant *News of the World*. De Australische mediademagnaat stookte onlangs het vuurtje weer op door via Twitter zijn afluisterslachtoffers uit te maken voor 'scumbag celebrities' (sterrentuig). Daarna beschuldigde hij acteur Hugh Grant – ook slachtoffer – van het in de steek laten van zijn liefdesbaby.

BBC-top niet in reportage misbruik Savile

ROTTERDAM. De leiding van de BBC weigert zelf te verschijnen in de reportage die het tv-programma *Panorama* vanavond uitzendt over de zedenzaak rond BBC-presenterator Jimmy Savile.

George Entwistle, directeur van de Britse publieke omroep, moet zich morgen verantwoorden voor het Britse Lagerhuis. Hij acht het niet verstandig om zich vlak hiervoor reeds uit te spreken in een eigen programma.

De Britse publieke omroep is ernstig in verlegenheid gebracht door de onthullingen over Savile's decennialange misbruik van minderjarige meisjes. Vorig jaar verhinderde de leiding nog de uitzending van een *Newsnight*-reportage over de zaak.

De politie heeft meer dan tweehonderd slachtoffers gehoord in de zedenzaak. Hoewel Savile – presenterator van *Top of the Pops* en *Jim'll Fix It* – vorig jaar op 84-jarige leeftijd overleed, heeft de politie de zaak toch heropend, omdat verschillende betrokkenen nog in leven zijn.

ZAP

Stef Biemans ontmoet een Vietnaam in 'Stefpacking' (VPRO)

Televisie over televisie

Door HANS BEEREKAMP

Rond negen uur afgelopen vrijdag was er op elke televisiezender van de publieke omroep een programma te zien, waarin mensen van de televisie het over televisie hadden.

Dat is ook precies het belangrijkste bezwaar tegen het nieuwe mediaprogramma *De kunst van het maken* (VARA), waarin Claudia de Breij op zichzelf aardige en soms sprankelende gesprekken voert met relevante gasten. Daartegenover op Nederland 3 ontving Twan Huys in *College Tour* (NTR) zijn ex-collega Sonja Barend op het oude nest, debatcentrum De Rode Hoed. Sonja vond het bij het passeren van de reportagewagens en hun kabelaars weer ouderwets „lekker naar televisie ruiken.”

We weten niet waar het op datzelfde moment naar rook in theater Carré, maar mijn vermoeden is eigendunk. De hele sterrenhemel van Hilversum was daar neergedaald voor de uitreiking van de Gouden Televizier-Ring, in een goed geproduceerd

gala, dat een betere zaak waardig zou zijn. Want wat voor waarde moeten we hechten aan een prijs die onder tamelijk willekeurige condities via sms en internet wordt toegekend? Gelukkig werd *The Voice of Holland* de terechtwinnaar. De innovatieve talentenjacht trok op datzelfde tijdstip op RTL4 meer kijkers (bijna 2,5 miljoen)

dan de drie publieke netten bij elkaar opgeteld. Misschien moet de NPO iets minder naar zijn eigen navel staren en iets meer naar de samenleving en de wereld. Dat gebeurt nu vooral op zondag, bijvoorbeeld met de sterk gestarte nieuwe serie *Langs de grenzen van Turkije* (VPRO). Ook interessant is de poging om eerder op de avond een kindervariant te maken van *Metropolis*, een blik op het alledaagse leven in verschillende landen.

Aan de eerste aflevering van *Stefpacking* (VPRO) moest ik erg wennen, maar misschien ben ik het zicht kwijt op het bevattingsvermogen van moderne kinderen. Presenterator Stef Biemans zet een pet met enorme zonneklep op en gaat raar praten. Hij vraagt zich hardop af waarom Vietnamese kinderen de braafste van de wereld zijn, en vindt een verklaring in het boeddhisme. Maar waarom komen de dochters van een luie vader met vieze nagels niet in opstand als hij ze uit werken stuurt om loten te verkopen? De man is verachtelijk gefilmd, met een vertekende groothoeklens van onderen.

Dat komt door meneer Confucius, die verschil maakt tussen „mensen met en zonder een piemel”. Meisjes zijn in Vietnam mislukte jongetjes, vandaar. Gelukkig vindt Stef een meisje van 8 dat tientallen jongetjes kungfuis geeft. Eind goed, al goed.

UITGESPROKEN

Ik zie het eigenlijk als mijn werk dat ik de hele tijd een camera op me heb gericht. Ik ben er nog lang niet klaar mee.

Realitysoapster Michael van der Plas, de vader van Barbie's baby.

KIJKCIJFER

1.800.000

Het Gouden Televizier-Ring Gala 2012 werd vrijdagavond goed bekeken op Nederland 1. Ondanks de hevige concurrentie van talentenshow *The Voice of Holland* op RTL4, schakelden er bijna 1,8 miljoen mensen in op het gala, 35.000 meer dan in 2011. *The Voice of Holland* won de Gouden Televizier-Ring. De show, die vorig jaar ook concurreerde met het gala, bleef stabiel met 2,5 miljoen kijkers. De afterparty van de Televizier-Ring, gepresenteerd door Jort Kelder, trok ruim 1,1 miljoen kijkers.

BUITENLAND

Spaanse krant El País maakt winst, maar moet toch snijden

De Spaanse krant *El País* verkeert in zwaar weer: van de 450 journalisten worden er 150 ontslagen. Lezers lopen weg, maar vooral de bankschuld van het bedrijf is de oorzaak.

Door onze correspondent MERIJN DE WAAL

MADRID. Doorgaans staan journalisten graag met hun naam in de krant, zeker als hun artikel op de voorpagina belandt. Maar veel verslaggevers van de Spaanse krant *El País* hebben die ijdelheid tijdelijk opzijgezet. Het valt niet meteen op, maar boven een deel van de artikelen staat al dagen geen auteursnaam. Vrijdag bijvoorbeeld telde de voorpagina vier stukken, waarvan er maar één onder naam.

De redactie protesteert zo tegen een ingrijpende reorganisatie. Bijna 150 redacteuren (op een totaal van 450) worden ontslagen. De achterblijvers willen hun solidariteit tonen en hun woede uiten over de hoofdredactie en de leiding van uitgever Prisa. Ook een staking wordt overwogen.

Het centrumlinkse dagblad (gemiddelde oplage: 473.000) heeft in de 36 jaar van zijn bestaan nimmer rode cijfers geschreven. Ook in het economisch zeer moeilijke eerste halfjaar van 2012 bleef het winst maken. Dat het nu toch fors moet snijden, komt omdat moederbedrijf Prisa wankelt. Dit werd opgebouwd rond vlaggenschip *El País*, maar groeide uit tot een miljardenconcern met sportkranten, radiostations en televisiezenders.

Toen het nog economisch goed ging in Spanje nam Prisa een schuldenlast van bijna 5 miljard euro op zich. Nu krijgt het bedrijf die niet meer geherfinancierd. Het kreeg in 2010 een kapitaalinjectie van de linkse Duits-Amerikaans miljardair en durfkapitalist Nicolas Berggrün. Dat mocht niet baten: inmiddels is Prisa in handen van de banken die

El País telt slechts tien journalisten die onder de 30 jaar zijn.

hun geld terug willen zien.

Zij dringen nu aan op hard ingrijpen. De redacteuren van *El País* vinden dat Prisa-topman Juan Luis Cebrián hen niet goed verdedigt. Intendeel. Cebrián, in 1976 medeoprichter van de linkse krant, zou zich hebben uitgeleverd aan het grootkapitaal. Hij streek vorig jaar een salaris op van 13 miljoen euro – ondanks het verlies van 450 miljoen euro dat Prisa over 2011 leed. Cebrián's jaarloon komt overeen met twee maanden reclame-inkomsten van *El País*. En er zouden een jaar lang 400 redacteuren betaald van kunnen worden. Dat hij de ontslaggolven verdedigde met de stelling „dat we dit goede leven niet kunnen volhouden”, viel op de redactievloer slecht.

De topman meent dat de redactie te grijs is. Ze telt slechts tien journalisten onder de dertig, terwijl er 189 boven de vijftig zijn, rekende hij voor. De gemiddelde leeftijd ligt op 53 jaar. Dit terwijl, aldus Cebrián, „een journalist boven de vijftig al bejaard is”. Schrijfster Elvira Lindo reageerde op die sneer door in haar column een opsomming te geven van artiesten, wetenschappers en schrijvers die juist na hun vijftigste hun top bereikten.

Veel meer Spaanse titels verkoren in slecht weer. Bedrijven kopen minder advertentieruimte. Spanjaarden lopen in deze crisistijd minder vaak langs de kiosk. Intussen blijven kranten een groot deel van hun kopij gratis weggeven op hun website.

Cebrián bepleit nu een nieuwe webstrategie.

De aartsconservatieve dagbladen *Abe* en *La Razón* zouden willen overbriën hen niet goed verdedigt. Intendeel. Cebrián, in 1976 medeoprichter van de linkse krant, zou zich hebben uitgeleverd aan het grootkapitaal. Hij streek vorig jaar een salaris op van 13 miljoen euro – ondanks het verlies van 450 miljoen euro dat Prisa over 2011 leed. Cebrián's jaarloon komt overeen met twee maanden reclame-inkomsten van *El País*. En er zouden een jaar lang 400 redacteuren betaald van kunnen worden. Dat hij de ontslaggolven verdedigde met de stelling „dat we dit goede leven niet kunnen volhouden”, viel op de redactievloer slecht.

Volgens de journalistenvakbond bedreigt de krantencrisis de democratie, omdat de macht niet langer gecontroleerd kan worden. Maar deze controle haperde ook al in economisch betere tijden. Veel kranten zijn nauw geleerd aan partijen en belangengroepen. Het levert nogal voorspelbare journalistiek op: óók een reden dat lezers weglopen.

El País verdedigt van oudsher de centrumlinkse arbeiderspartij PSOE, maar raakte met de vorige socialistische premier Zapatero (2004-2011) gebrouilleerd. Dit nadat Zapatero bevriende journalisten een eigen mediaconcern liet opzetten en dit vervolgens bevoordeelde bij licentie-uitgiften. Dat ging ten koste van Prisa, dat een rivaliserende factie binnen de PSOE steunde: de klik rond oud-premier González.

Toen Zapatero vorig jaar politiek verzwakte, gaf *El País* hem graag het laatste zetje. González schreef met Cebrián een opiniestuk waarin ze Zapatero oppriepen vervroegde verkiezingen uit te schrijven. Binnen een week deed de premier dit ook.

Advertentie

Adverteerders opgelet:

Dit is Robert. Robert beslist voor zijn bedrijf. Zijn handtekening gaat vaak onder bedragen die groter zijn dan 300k. Voor Robert is NRC onmisbaar. Robert is voor zijn bedrijf onmisbaar. Zijn inkomen is daarom hoog. NRC Media weet alles, nou ja, bijna alles van beslissers zoals Robert. Waarin ze geïnteresseerd zijn. En hoe u bij deze doelgroep de beste resultaten behaalt met onze innovatieve media-aanpak. Wilt u uw bedrijf, merk, dienst of product verbinden aan deze doelgroep? Verstandig! Neem contact op met NRC Media. Ga naar nrcmedia.nl/zakelijk

nrc media > voor de beslisser van vandaag en morgen

